

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-398/19 – 1

Predmet C-398/19

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

23. svibnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Kammergericht Berlin (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

14. svibnja 2019.

Predmet o izručenju u pogledu:

BY

KAMMERGERICHT

Rješenje

[*omissis*]

U predmetu o izručenju u pogledu

ukrajinskog i rumunjskog državljanina

BY,

rođenog 6. listopada 1973. u

Zastavni/Ukrajina,

sa stalnom adresom u [*omissis*] Berlinu, [*omissis*]

alias

BY,

4. kazneno vijeće Kammergerichta (Visoki zemaljski sud, Njemačka) u Berlinu 14. svibnja 2019. odlučilo je:

U skladu s člankom 267. UFEU-a Sudu Europske unije upućuju se sljedeća prethodna pitanja:

1. Vrijede li načela iz presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) o primjeni [**orig. str. 2.**] članka 18. i članka 21. UFEU-a u slučaju zahtjeva treće države za izručenje građanina Unije i onda kad je optužena osoba premjestila svoje središte životnih interesa u državu članicu od koje se traži izručenje u trenutku kad ta osoba još nije bila građanin Unije.

2. Je li na temelju presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) matična država članica koja je obaviještena o zahtjevu za izručenje obvezna od treće države koja traži izručenje zatražiti da joj proslijedi spise radi provjere u pogledu preuzimanja kaznenog progona?

3. Je li država članica, od koje treća država traži izručenje građanina Unije, na temelju presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) obvezna odbiti izručenje i sama preuzeti provođenje kaznenog progona ako je to na temelju njezina nacionalnog prava moguće?

Obrazloženje:

1 I. Činjenično stanje:

1. Ukrajinska tijela uputila su preko ministarstava pravosuđa (članak 5. Drugog dopunskog protokola Europske konvencije o izručenju) ukrajinskom državnom odvjetništvu formalni zahtjev za izručenje od 15. ožujka 2016. [*omissis*], u skladu s člankom 12. Europske konvencije o izručenju te zatražila uhićenje i izručenje optužene osobe u svrhu kaznenog progona. Ta su tijela navela da je Okružni sud u Zastavni protiv optužene osobe 26. veljače 2016. izdao uhiđbeni nalog kojim se nalagao pritvor optužene osobe na temelju djela koja čine predmet ovog [**orig. str. 3.**] postupka. Kako proizlazi iz zahtjeva za izručenje i prikaza činjenica u priloženom zahtjevu istražnog odjela policijske uprave grada Zastavne od 26. veljače 2016. i u uhiđbenom nalogu, optužena osoba je [u jednom ukrajinskom državnom poduzeću] u nekoliko navrata pronevjerila novac. Konkretno:

2 a) U razdoblju od 8. kolovoza do 1. rujna 2010. optužena osoba prisvojila je 2044 litre dizelskog goriva u vrijednosti od 11 589 ukrajinskih hrvniji, od količine koja je stavljena na raspolaganje podružnici za otklanjanje posljedica prirodnih katastrofa te je radi prikrivanja zajedno s drugim supočiniteljima krivotvorio dokumente u kojima su kao navodni potrošači dizelskog goriva u predviđenu svrhu bila navedena fiktivna vozila.

b) Optužena osoba je 24. siječnja 2011. sredstvima [predmetnog poduzeća] platila administrativnu novčanu kaznu u iznosu od 1700 ukrajinskih hrvniji koju je na temelju odluke ukrajinskog mirovinskog fonda trebala platiti osobno. Plaćanje je izvršeno na temelju naloga od 29. ožujka 2011.

c) U siječnju/veljači 2011. optužena osoba otišla je na privatno putovanje u Saveznu Republiku Njemačku, ali je to putovanje deklarirala kao navodno

poslovno putovanje radi sklapanja ugovorâ o isporuci tehnologija cestovne izgradnje. Po povratku mu je priznata novčana naknada za period navodnog poslovnog putovanja koja mu ustvari ne pripada te je primio iznos od 2333,70 ukrajinskih hrivnji.

d) Optužena osoba je 1. kolovoza 2011. sredstvima [predmetnog poduzeća] platila administrativnu novčanu kaznu u iznosu od 3400 ukrajinskih hrivnji koju je na temelju odluke ukrajinskog mirovinskog fonda trebala platiti osobno. Plaćanje je izvršeno s odgodom.

- 3 2. Optužena osoba privremeno je uhićena 26. lipnja 2016. na temelju članka 19. Gesetza über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, u daljnjem tekstu: IRG). Na sudskim raspravama koje su u skladu s člankom 22. IRG-a održane istog dana i u skladu s člankom 28. **[orig. str. 4.]** IRG-a 23. kolovoza 2016., iznio je prigovore protiv svojeg izručenja, izrazio neslaganje s pojednostavnjenim postupkom izručivanja (članak 41. IRG-a) te se na drugonavedenoj raspravi pozvao na načelo specijalnosti (članak 14. Europske konvencije o izručenju).
- 4 Rješenjem od 1. kolovoza 2016. kazneno vijeće naložilo je uhićenje optužene osobe radi izručenja, a rješenjem od 29. rujna 2016. naložilo je produljenje tog naloga. Rješenjem od 28. studenoga 2016. kazneno vijeće je u zamjenu za plaćanje jamčevine u iznosu od 10 000 eura i ispunjavanje obveze javljanja poštediteljno optuženu osobu od daljnjeg izvršenja naloga o uhićenju radi izručenja te joj je zabranilo da napusti Saveznu Republiku Njemačku bez suglasnosti kaznenog vijeća. Nakon plaćanja jamčevine 2. prosinca 2016., optužena osoba tog je dana puštena iz pritvora radi izručenja.
- 5 3. Optužena osoba (također) je rumunjski državljanin, ali, koliko je vidljivo, nikad nije imala središte životnih interesa u Rumunjskoj, nego se 2012. preselila iz Ukrajine, gdje je dotad živjela, u Njemačku. Rumunjsko državljanstvo dobila je na zahtjev (tek) 2014. kao potomak ranijih rumunjskih državljana koji su nekoć živjeli u rumunjskoj Bukovini.
- 6 S obzirom na rumunjsko državljanstvo optužene osobe, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Glavno državno odvjetništvo u Berlinu, Njemačka), upućujući na presudu Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15), dopisom od 9. studenoga 2016. kojem je priložilo otpравak rješenja kaznenog vijeća od 1. kolovoza 2016. obavijestio je rumunjsko Ministarstvo pravosuđa o zahtjevu za izručenje i postavilo pitanje postoji li namjera da se preuzme provođenje kaznenog progona. Rumunjsko Ministarstvo pravosuđa na taj je upit odgovorilo dopisom od 22. studenoga 2016. u kojem je navelo da se o preuzimanju provođenja kaznenog progona može odlučiti samo ako ukrajinska pravosudna tijela podnesu zahtjev u tom pogledu. Na inicijativu kaznenog vijeća, Glavno državno odvjetništvo uputilo je dopisom od 2. siječnja 2017. dodatni upit rumunjskom Ministarstvu pravosuđa **[orig. str. 5.]** o tome može li se primjenjivost rumunjskog kaznenog prava na djela za koja se tereti optužena

osoba uzeti u obzir neovisno o zahtjevu ukrajinskih pravosudnih tijela za preuzimanje provođenja kaznenog progona (u smislu članka 6. stavka 2. Europske konvencije o izručenju). U svojem odgovoru od 15. ožujka 2017., rumunjsko Ministarstvo pravosuđa navelo je da za izdavanje nacionalnog uhidbenog naloga, kao preduvjeta za europski uhidbeni nalog, trebaju postojati dostatni dokazi o tome da je optužena osoba počinila kazneno djelo te je od Glavnog državnog odvjetništva u Berlinu zatražilo da u skladu s tim dostavi dokumentaciju i preslike dokaza iz Ukrajine. Kazneno vijeće taj dopis, u kojem se ne odgovara izravno na pitanje postavljeno u predmetnom dopisu, tumači na način da se rumunjskim pravom u načelu omogućuje kazneni progon rumunjskog državljanina zbog djela počinjenih u inozemstvu.

7 4. Glavno državno odvjetništvo u Berlinu tražilo je da se proglasi dopuštenim izručenje optužene osobe Ukrajini radi kaznenog progona zbog djela navedenih u zahtjevu za izručenje od 15. ožujka 2016. [omissis] koji je podnijelo ukrajinsko državno odvjetništvo.

8 5. Kazneno vijeće smatra izručenje optužene osobe dopuštenim. Međutim, smatra da ne može donijeti odgovarajuću odluku zbog presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) jer rumunjska pravosudna tijela dosad nisu ni pozitivno ni negativno odlučila o progonu zbog kaznenih djela u Rumunjskoj na kojima se temelji zahtjev za izručenje.

9 II. Obrazloženje prethodnih pitanja

1. Savezna Republika Njemačka ne izručuje svoje državljane trećim državama. To se uređuje člankom 16. stavkom 2. Grundgesetza (Temeljni zakon): **[orig. str. 6.]**

Nijedan Nijemac ne smije se izručiti u inozemstvo. Zakonom se može donijeti odstupajući propis za izručenje državi članici Europske unije ili međunarodnom sudu pod uvjetom da su zajamčena načela vladavine prava.

10 Za državljane drugih država članica ne postoji slična zakonska zabrana izručivanja.

11 Međutim, ona pod određenim uvjetima proizlazi iz presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15). U njoj se uzima u obzir zabrana diskriminacije iz članka 18. UFEU-a i pravo na kretanje iz članka 21. stavka 1. UFEU-a, na temelju kojeg svaki građanin Unije ima pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica.

12 Međutim, u ovom slučaju u tom pogledu postoji odstupanje u odnosu na činjenično stanje na kojem se temelji presuda Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) jer optužena osoba u trenutku premještanja svojeg središta životnih interesa iz Ukrajine u Saveznu Republiku Njemačku još nije imala rumunjsko državljanstvo, nego je bila isključivo ukrajinski državljanin. U skladu s navedenim, optužena osoba nije obrazložila

svoj boravak u Saveznoj Republici Njemačkoj ostvarivanjem prava iz članka 21. stavka 1. UFEU-a.

13 Stoga kazneno vijeće pita:

Vrijede li načela iz presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) o primjeni članka 18. i članka 21. UFEU-a u slučaju zahtjeva treće države za izručenje građanina Unije i onda kad je optužena osoba premjestila svoje središte životnih interesa u državu članicu od koje se traži izručenje u trenutku kad ta osoba još nije bila građanin Unije? **[orig. str. 7.]**

14 2. Rumunjska pravosudna tijela razumljivo su pojasnila da su im za donošenje odluke o izdavanju nacionalnog uhidbenog naloga, na temelju kojeg bi se zatim mogao izdati europski uhidbeni nalog, potrebni dokazi prikupljeni protiv optužene osobe kako bi provjerila sumnju na kazneno djelo.

15 Njemačka tijela ne raspolažu tim dokazima jer u okviru ugovorene uzajamne pravne pomoći zahtjevu za izručenje u pravilu ne treba priložiti dokaze. Člankom 12. stavkom 2. Europske konvencije o izručenju u tom pogledu nalaže se samo sljedeće:

Zahtjevu treba priložiti:

[...]

(b) opis kaznenih djela zbog kojih se izručenje traži. Vrijeme i mjesto gdje su ista počinjena, njihove zakonske opise te tekst odgovarajućih zakonskih odredbi bit će dati što je moguće preciznije

[...]

16 Stoga njemačka tijela ne mogu rumunjskim pravosudnim tijelima dostaviti dokaze o kaznenim djelima na kojima se temelji zahtjev za izručenje. Osim toga, čini se dvojbena pitanje smiju li se takvi dokazi, ako su izneseni u okviru zahtjeva za izručenje, jednostavno proslijediti drugoj državi ili, naprotiv, jedino treća država koja traži izručenje može donijeti samostalnu odluku o tome. Isto vrijedi u pogledu prosljeđivanja matičnoj državi članici potpunog zahtjeva za izručenje koji je, međutim, u pravilu ionako nedostatan za donošenje odluke o izdavanju uhidbenog naloga.

17 Stoga se prilikom provedbe načelâ iz presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) o primjeni članka 18. i članka 21. UFEU-a pojavljuje praktični problem u skladu s kojim, kako bi se omogućilo matičnoj državi članici da provjeri preuzimanje kaznenog progona **[orig. str. 8.]**, nije dovoljna samo informacija o zahtjevu za izručenje, nego matična država članica od treće države koja traži izručenje treba zahtijevati spise. To bi i zbog diplomatskog postupka kojeg se valja pridržavati, kao i zbog potrebe za prevođenjem postupovnih akata koji su obično vrlo opsežni, podrazumijevalo

veliki utrošak vremena koji se čini nerazumnim, osobito kad se optužena osoba nalazi u pritvoru radi izručivanja.

18 Utrošak vremena ne bi bio manji kad bi država članica od koje se traži izručenje zahtijevala od treće države koja traži izručenje da matičnoj državi članici uputi zahtjev za preuzimanje provođenja kaznenog progona. Međutim, to nije moguće već zbog toga što država članica od koje se traži izručenje u pravilu neće biti u mogućnosti ocijeniti dolazi li uopće u obzir progon koji provodi matična država članica u skladu sa svojim nacionalnim pravom.

19 Stoga kazneno vijeće pita:

Je li na temelju presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) matična država članica koja je obaviještena o zahtjevu za izručenje obvezna od treće države koja traži izručenje zatražiti da joj proslijedi spise radi provjere u pogledu preuzimanja kaznenog progona?

20 3. U slučaju neizručenja, u skladu s njemačkim pravom provodi se (supsidijarna) nadležnost za progon zbog kaznenih djela počinjenih u inozemstvu. Članak 7. Strafgesetzbucha (Kazneni zakonik, u daljnjem tekstu: StGB) glasi kako slijedi:

(1) Njemačko kazneno zakonodavstvo primjenjuje se na kazneno djelo u inozemstvu počinjeno protiv njemačkog državljanina ako je ono kažnjivo i u državi u kojoj je počinjeno ili ako mjesto njegova počinjenja nije pod nadležnošću nijednoga kaznenog suda.

(2) Na druga djela počinjena u inozemstvu primjenjuje se njemačko kazneno zakonodavstvo ako je djelo kažnjivo u državi u kojoj je počinjeno ili ako mjesto na kojem je djelo počinjeno ne podliježe nijednom kaznenom sudu i ako je počinitelj [orig. str. 9.]

1. bio Nijemac u vrijeme počinjenja djela ili je to postao nakon počinjenja djela ili

2. bio stranac u vrijeme počinjenja djela, ako se nalazio na državnom području i ako, iako bi se zakonom o izručenju odobravalu njegovo izručenje s obzirom na vrstu djela, nije izručen jer nije podnesen zahtjev za izručenje u razumnom roku ili je odbijen ili ako se samo izručenje ne može provesti.

21 U skladu s tim, također se može uzeti u obzir zabrana diskriminacije iz članka 18. UFEU-a tako da se proglasi nedopuštenim izručenje građanina Unije trećoj državi zbog diskriminacije Nijemca koja je nedopuštena na temelju prava Unije i tako da njemačka tijela kaznenog progona preuzmu kazneni progon.

22 Međutim, kazneno vijeće smatra da takvo postupanje ozbiljno ugrožava učinkovitost kaznenog progona. Ako je, na temelju mogućnosti vlastitog kaznenog progona navedene u članku 7. stavku 2. točki 2. StGB-a, izručenje

građanina Unije iz Njemačke u treću državu od samog početka nedopušteno, ne dolazi u obzir ni izdavanje naloga za pritvaranjem radi izručivanja. Naime, članak 15. IRG-a glasi:

(1) Nakon zaprimanja zahtjeva za izručenje, pritvaranje optužene osobe radi izručivanja može biti naloženo ako [...]

(2) Stavak 1. ne primjenjuje se ako se izručenje na prvi pogled čini nedopuštenim.

23 Suprotno tomu, u ovoj fazi postupka nije moguće izdati ni nacionalni njemački uhidbeni nalog jer za to mora postojati osnovana sumnja (članak 112. stavak 1. prva rečenica Strafprozeßordnung (Zakon o kaznenom postupku, u daljnjem tekstu: StPO)) koja se može potvrditi samo na temelju ispitivanja dokaza podnesenih protiv optužene osobe. Kako bi pribavila te dokaze, njemačka tijela trebala bi trećoj državi koja traži izručenje ponuditi da preuzme kazneni progon, odnosno potaknuti treću državu na takav zahtjev. Valja **[orig. str. 10.]** osigurati da optužena osoba ne iskoristi vrijeme koje je za to potrebno, a u kojem ne bi bilo moguće poduzeti mjere za osiguravanje postupka, za nastavak bijega te da tako (ponovno) izbjegne kazneni progon.

24 Stoga kazneno vijeće pita:

Je li država članica, od koje treća država traži izručenje građanina Unije, na temelju presude Suda Europske unije od 6. rujna 2016. u predmetu Petruhhin (C-182/15) obvezna odbiti izručenje i sama preuzeti provođenje kaznenog progona ako je to na temelju njezina nacionalnog prava moguće?

[omissis]